

Lipplands-Bro
LILLSJÖSKOLAN

Lillsjöskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskola 1-3 Förskoleklass, skolbarnomsorg

Läsår: 2015/2016

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola 1-3 Förskoleklass, skolbarnomsorg

Ansvariga för planen

Rektor och Trygghetsrådet

Kicki Jonsson, Jenny Bonér, Jessika Vesterlund, Frida Larsson och Camilla Stark

Vår vision

En tydlig, trygg och trivsamt skola med kreativt lärande, lek och arbetslust i fokus där alla känner sig välkomna.

Planen gäller från

2015-08-19

Planen gäller till

2016-06-10

Läsår

2015/2016

Elevernas delaktighet

Intervjuer/samtal, Trivselenkät, Klassråd, Arbetslagsråd och Fritidsråd

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraråd

Personalens delaktighet

Apt

Lärträffar/BOMS

Studiedagar

Förankring av planen

Goda vanors vecka, Klassråd, Arbetslagsråd, Fritidsråd, Föräldraråd, Föräldramöte, Hemsidan, Apt, Lärträffar/BOMS och studiedagar.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Trygghetsrådet utvärderade fjolårets plan tillsammans med nytilträd rektor och beslöt att planens form skulle revideras i enlighet med nya riktlinjer. Kollegiet jobbade med att göra vuxna synligare och språkbruket bättre så som gamla utvärderingen visade.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsrådet

Skolledning

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Resultatet av utvärderingen av Likabehandlingsplanen är att vi väljer skriva den i detta verktyg. Vi har saknat vissa delar och känner att den behöver vara mer förankrad i verksamheten. Vi har sett över likabehandlings- och värdegrundsarbete för att anpassa det bättre till vårt nya elevunderlag F-3 (tidigare F-5)

I resultatet av vår Trivselenkät (november 2015) ser vi en liten förbättring av språkbruket sen föregående år. Vuxnas närvaro och agerande är en fråga som arbetades med förra läsåret men som föll bort i detta läsårets enkät och behöver tas tillbaka nästa enkättillfälle. Detta för elever har uttryckt att de ibland inte känner sig sedda eller vet vem de ska vända sig till.

I nästa Trivselenkät bör en öppen fråga ställas: Är det något annat vi behöver veta?

Markör för år 3 utgör också underlag.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-02-28

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Resultatet från Markör analyseras och insatser planeras. I maj gör vi en utvärdering av de insatsområden som vi arbetat med under läsåret.

I oktober gör vi en ny trivselenkät.

I november/december sammanställer vi trivselenkäten och identifierar nya insatsområden samt reviderar Likabehandlingsplanen.

December en sammanställning av anmälda kränkningar som kommit in under året.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Trygghetsrådet

Främjande insatser

Namn

Fadderverksamhet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Skapa en större trygghet och gemenskap över åldersgränserna och över arbetslag. Deras nätverk blir större.

Insats

Förskoleklassbarnen har faddrar i årskurs 2 och Årskurs 1 har faddrar i årskurs 3. De träffas regelbundet, 2-4 gånger/månad. Temadagar i fadderfamiljer som Kompisdagen och Olympiaden.

Fadderfamiljer är fadder och fadderbarn tillsammans med andra fadderpar på skolan.

Ansvarig

Klasslärare/Trygghetsrådet

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Namn

Normkritisk pedagogik

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

All personal ska ha kännedom kring normkritiskt tänkande och pedagogik. Syftet är att göra skolan mer inkluderande.

Insats

Workshop för all personal.

Ansvarig

Monika Wahlstedt och Camilla Stark

Datum när det ska vara klart

16-04-01

Namn

Trivselprogrammet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Ökad aktivitet, reducering av konflikter, arbete med vänskapsrelationer, fokus på värderingar som vänlighet, respekt och inkludering.

Ökad aktivitet, struktur och trygghet på rasterna.

Fast punkt på klassrådet som går vidare till Trivselrådet.

Insats

Inför och följ Trivselprogrammet.

Ansvarig

Trivselrådet

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Namn

Synliga vuxna

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att alla elever ska känna sig trygga och se dem tydligt.

Insats

Alla vuxna som vistas ute med eleverna har reflexvästar.

Röris med hela skolan ute.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Trivselenkät.

Markör, enkätundersökning för vårdnadshavare för år 3.

Analys av anmälda kränkningar.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Svara på Trivselenkät.

Klassråden går igenom resultaten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Apt - Gruppdiskussioner.

Resultat och analys

Enkäten för eleverna nov 15 visar att:

Eleverna upplever att de trivs i det stora hela på skolan både med kompisar i klassen och övriga skolkamrater. Dock ser vi att man trivs bättre med klasskamraterna än övriga skolkamraterna.

På rasterna känner sig eleverna glada och ett fåtal är missnöjda.

En del elever upplever att de blir retade men färre upplever att de själva retar någon.

De flesta eleverna upplever att de har någon vuxen att prata med.

Eleverna fick svara på vart de helst inte befann sig på rasterna och fick i samband med det förklara varför de inte ville vara där, här presenteras de enda kommentarer som visar förbättringsområden:

Jag vill inte vara i storsgogen för det blir alltid bräck och fulla ord.

För ringningen hörs väldigt dåligt på baksidan. För det finns nästan ingen vuxen jag på baksidan.

*För att jag leker inte så mycket där. Båten o linbanan. Lillskogen - där kan man göra sig illa.
Fotbollsplan - när några retas där.*

*Darför. Jag. Lamrar. Och. Jag. Brir. OroLig. Och. Jag. BLIR. Lesen. Ohc. Non. Är. Taskig.
Fotbollplanen. Den. Är. Bra. Och. Retad*

X jagar mig där, det tycker jag inte om.

Det är det mycket 3:or och många retar mig där

Analys av elevenkäten

Språkbruket upplevs bättre än förra året men vi behöver förbättra det ytterligare.

Våra insatser från förra enkäten verkar ha gett resultat men det finns en risk att skolans förändrade elevsammansättning har påverkat resultat. Yngre barn vänligare skola.

Anmälda ärenden

Höstterminen 2015 anmäldes 3.

Analys av ärenden

Av de ärenden som anmäldes utmynnade två i att elevens uppfattning om situationen inte överensstämde med vad lagen säger är kränkning/diskriminering. I ett ärende rustades elever i berörd klass med verktyg att i tid bromsa fäktande kompis. Vi upplever att kränkningarna upphörde.

Förebyggande åtgärder

Namn

Språkbruket

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att alla använder ett vårdat språk.

Åtgärd

Skapa ett gemensamt förhållningssätt i personalgruppen genom kursen "Normkritisk pedagogik" så att vi alla kan vara goda förebilder utifrån ett gemensamt synsätt.

Alltid markera/säga till/reagera när barn eller vuxna använder ovårdat språk.

Workshop för personal att sedan göra med elever: Förklara olika begrepp och ge positiva alternativ. Jobba förebyggande med "Vad händer när du säger så?"

Motivera åtgärd

Trivselenkäten visar att en del eleverna upplever att det finns ett ovårdat språk på skolan.

Efter en diskussion i personalgruppen framkom det att vi inte har samma förhållningssätt till barnen.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Namn

Alla barn är allas barn

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla barn på skolan ska känna sig trygga med att gå till all personal och att personalen tar sig an alla barn.

Åtgärd

Vi säger Hej! till de barn och vuxna vi möter.

Vid läsårstart på Goda vanors vecka en aktivitet "Personaluppdraget" där eleverna på ett lustfyllt sätt får möta alla vuxna.

Vid skolstart presenterar sig personalen på ett minnesvärt sätt.

På temadagar och friluftsdagar möts alla elever och personal.

Motivera åtgärd

I Trivselenkäten framkom att vissa elever känner en oro när "deras" vuxna inte är i närheten och vi strävar efter att alla elever ska känna sig trygga med alla vuxna.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Namn

Motverka trakasserier

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Ingen ska känna sig retad/trakasserad.

Åtgärd

Skapa ett gemensamt förhållningssätt i personalgruppen genom kursen "Normkritisk pedagogik" så att vi alla kan vara goda förebilder utifrån ett gemensamt synsätt.

Alltid markera/säga till/reagera när barn eller vuxna retas.

Workshop för personal att sedan göra med elever: Träna på att säga STOPP!

Vid läsårsstart under Goda vanors vecka prata med eleverna om att vi upplever saker som sägs på olika sätt/olika hårt. Uppmärksamma att olikheter berikar vår skola.

Motivera åtgärd

I Trivselenkäten och i samtal med elever framkom det att ibland retas elever med varandra på skolan.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Rastvaktsschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.

Fadderverksamhet - Lära känna varandra och bli trygga.

Föräldrars och elevers berättelser tas på allvar.

Vi ingriper och frågar när barns lek verkar gå över styr.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Eleverna kan vända sig till all personal på skolan.

Vårdnadshavarna vänder sig till klasslärare/fritidslärare i första hand, man kan också vända sig till rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Direkt mail till rektor Monika Wahlstedt som följer kommunens arbetsgång runt kränkningar och som slussar det vidare till rätt instans, utreder, åtgärdar och återkopplar.

Rektor beslutar vem som ska genomföra samtal med eleverna.

Klassläraren informerar vårdnadshavare om händelse och att utredning påbörjas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Anmäl direkt till rektor som kontaktar huvudman och personalavdelning för utredning och åtgärder.

Rutiner för uppföljning

Vi pratar med ett barn i taget i det akuta läget därefter sker uppföljande samtal med alla involverade vid minst två tillfällen. Efter andra tillfället återkopplar man till rektor.

Rutiner för dokumentation

Vi använder samma samtals dokument oavsett om det är klasslärare, Trygghetsråd eller rektor som intervjuar.

Ansvarsförhållande

Kränkningssärendet rektors ansvar och utredning till den rektor delegerar. Trygghetsrådet träder in i utredande fas då utredningen omfattar många elever eller är av komplex fas.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]